C/2026/4011

26.8.2026

P10_TA(2026)0076

Det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker: beskæftigelsesmæssige og sociale prioriteter for 2026

Europa-Parlamentets beslutning af 11. marts 2026 om det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker: beskæftigelsesmæssige og sociale prioriteter – årsberetning 2026 (2025/2183(INI))

(C/2026/4011)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union,

— der henviser til artikel 9, 121, 148 og 149 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

— der henviser til den europæiske søjle for sociale rettigheder, der blev proklameret og undertegnet af Rådet, Parlamentet og Kommissionen den 17. november 2017, og til handlingsplanen herfor, der blev vedtaget i 2021, navnlig de foreslåede overordnede 2030-mål for beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), især artikel 3, 4, 13 og 27,

— der henviser til Kommissionens rapport med titlen »Employment and Social Developments in Europe«, som blev offentliggjort i september 2025,

— der henviser til Kommissionens rapport med titlen »Labour Market and Wage Development in Europe«, som blev offentliggjort i oktober 2025,

— der henviser til Kommissionens forslag af 25. november 2025 til Kommissionens og Rådets fælles rapport om beskæftigelsen (COM(2025)0958),

— der henviser til Kommissionens henstilling af 25. november 2025 med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet (COM(2025)0957),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 25. november 2025 med titlen »Rapport om varslingsmekanismen 2026« (COM(2025)0956),

— der henviser til Kommissionens henstilling af 25. november 2025 med henblik på Rådets henstilling om den menneskelige kapital i Den Europæiske Union (COM(2025)0959),

— der henviser til input fra de europæiske arbejdsmarkedsparter til det europæiske semester 2026 og navnlig til efterårspakken,

— der henviser til Mario Draghis rapport med titlen »Fremtiden for den europæiske konkurrenceevne«, som blev offentliggjort i september 2024,

— der henviser til Enrico Lettas rapport om det indre markeds fremtid med titlen »More than a Market«, der blev offentliggjort i april 2024,

— der henviser til rapporten fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Fremtiden for Social Beskyttelse og Velfærdsstaten i EU, der blev offentliggjort i januar 2023,

— der henviser til forretningsordenens artikel 55,

— der henviser til betænkning fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A10-0033/2026),

A. der henviser til, at EU's beskæftigelsesmål om, at mindst 78 % af befolkningen i alderen 20-64 år skal være i beskæftigelse senest i 2030, er på vej til at blive nået; der henviser til, at arbejdsløsheden i EU i oktober 2025 var på 6 % og blandt medlemsstaterne spændte fra 2,6 % til 10,6 %, mens ungdomsarbejdsløsheden fortsat er høj, nemlig på 13,2 %; der henviser til, at unge, kvinder, ældre arbejdstagere, lavt- og mellemkvalificerede tredjelandsstatsborgere,

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

personer med handicap samt romaer og andre etniske mindretal, som alle står over for strukturelle hindringer for beskæftigelse, fortsat i vid udstrækning rammes af arbejdsløsheden og de usikre arbejdsvilkår; der henviser til, at arbejdsløsheden for personer med handicap ligger på 15,1 %; der henviser til, at højere beskæftigelsesniveauer i EU bør gå hånd i hånd med jobkvalitet, anstændige lønninger, lønvækst og produktivitetsgevinster;

B. der henviser til, at det europæiske semester fortsat er et centralt instrument til koordinering af den økonomiske politik, finanspolitikken, beskæftigelsespolitikken og socialpolitikken i hele EU og bør sigte mod mere systematisk at integrere social retfærdighed, miljømæssig bæredygtighed og retfærdighed mellem generationerne i den makroøkonomiske styring ved at sætte den europæiske søjle for sociale rettigheder i centrum og respektere nærhedsprincippet; der henviser til, at der er gjort en indsats for bedre at afbalancere overvågningen af økonomiske og sociale mål i processen med det europæiske semester med udviklingen af den sociale resultattavle og den nylige integration af rammen for social konvergens i processen; der henviser til, at efterårspakken for 2026 blev fremlagt uden en årlig undersøgelse af bæredygtig vækst for at fastlægge en holistisk og afbalanceret strategi for så vidt angår EU's økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige samt miljømæssige mål og for at forankre det europæiske semester i en bred vision om bæredygtig vækst for Unionen; der henviser til, at EU fortsat skal være engageret i konkurrenceevne, bæredygtighed og social retfærdighed uden at tillade, at ét mål forfølges på bekostning af de andre;

C. der henviser til, at 93,3 millioner mennesker, svarende til 21 % af EU's befolkning, var i risiko for fattigdom eller social udstødelse i 2024, hvilket viser, at der er gjort begrænsede fremskridt hen imod 2030-målet for fattigdomsbekæmpelse i den europæiske søjle for sociale rettigheder, og at tendensen i mere end halvdelen af medlemsstaterne bevæger sig i den forkerte retning; der henviser til, at fattigdomsrisikoen er meget højere for kvinder, børn, ældre, personer med handicap, LGBTI+-samfundet, lavtuddannede, tredjelandsstatsborgere, romaer, husstande med enlige forsørgere og personer, der bor i affolkede områder, og at der fortsat er betydelige forskelle mellem og inden for medlemsstaterne, herunder mellem landdistrikter og byområder; der henviser til, at denne forskel mellem stigende gennemsnitsindkomster og vedvarende fattigdomsniveauer fremhæver strukturelle udfordringer i indkomstfordelingen, arbejdsmarkederne og de sociale beskyttelsessystemers udformning og dækning; der henviser til, at mere end 40 millioner mennesker i EU, svarende til ca. 9,2 % af befolkningen, var ramt af energifattigdom i 2024, hvilket førte til materielle afsavn; der henviser til, at utilstrækkelig dækning og utilstrækkelige mindsteindkomstordninger, arbejdsløshedsunderstøttelse og familie- og børneydelser samt hindringer for integration på arbejdsmarkedet og adgang til offentlige tjenester af høj kvalitet såsom sundhed, uddannelse, pleje og boliger bidrager til vedvarende fattigdom og social udstødelse, navnlig blandt de dårligst stillede grupper; der henviser til, at det ikke vil være muligt at vende tendensen, hvis ikke tilgangen til bekæmpelse af fattigdom på EU-plan og på nationalt plan ændres; der henviser til, at en ambitiøs EU-strategi for bekæmpelse af fattigdom vil være afgørende for at finde løsninger på det flerdimensionelle fænomen fattigdom;

D. der henviser til, at et ud af fire børn stadig er i risiko for fattigdom eller social udstødelse i Den Europæiske Union, hvilket er højere end for befolkningen som helhed; der henviser til, at der ikke gøres tilstrækkelige fremskridt hen imod målet om at reducere antallet af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse med 5 millioner senest i 2030, idet procentdelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse er steget hvert år mellem 2019 og 2023 og fortsat er høj; der henviser til, at ifølge Kommissionens forslag til en fælles rapport om beskæftigelsen for 2026 var 19,5 millioner børn (24,2 %) i risiko for fattigdom eller social udstødelse i EU i 2024; der henviser til, at forebyggende børne- og familiestøttepolitikker og -tjenester i overensstemmelse med den europæiske børnegaranti er afgørende for at tackle de socioøkonomiske forhold, der kan føre til adskillelse af familier og institutionalisering af børn; der henviser til, at et særligt finansieringsinstrument for den europæiske børnegaranti samt synergier med andre EU-fonde og nationale fonde er af allerstørste betydning, både i den nuværende og den næste flerårige finansielle ramme; der henviser til, at EU ifølge Kommissionen er nødt til at investere mere end 11 mia. EUR yderligere om året for at opfylde Barcelonamålene for førskoleundervisning og børnepasning fra 2030 ([2]); der henviser til, at de børn, der kan drage størst fordel af at deltage i førskoleundervisning og børnepasning, såsom børn fra dårligt stillede miljøer, har en tendens til at deltage mindst og fortsat står over for hindringer for adgang;

E. der henviser til, at der stadig er mindst 1,4 millioner personer med handicap og næsten 300 000 børn, der bor på institutioner i EU; der henviser til, at beboere på institutioner er isoleret fra det bredere samfund og ikke har tilstrækkelig kontrol over deres liv og de beslutninger, der påvirker dem; der henviser til, at selv om EU længe har været engageret i processen med afinstitutionalisering, er der stadig behov for en indsats på både EU-plan og nationalt plan for at gøre det muligt for sårbare grupper at leve uafhængigt i et familie- eller samfundsmiljø;

([2]) Europa-Kommissionen: »Employment and Social Developments in Europe (ESDE) 2024« (beskæftigelse og social udvikling i Europa 2024), september 2024.

F. der henviser til, at 1 ud af 12 arbejdstagere (8,2 %) i EU var ramt af fattigdom blandt personer i arbejde i 2024, hvilket undergraver den sociale samhørighed, og fremhæver, at beskæftigelse ikke i sig selv giver fuld beskyttelse mod fattigdom eller fører til forbedrede levevilkår på grund af stigende leveomkostninger og reduceret købekraft; der henviser til, at de seneste stigninger i de lovbestemte mindstelønninger, ofte over 20 % mellem 2022 og 2025 og over 40 % i flere medlemsstater, har bidraget til at beskytte lavtlønnede arbejdstageres købekraft og har støttet lønstigninger i lavtlønssektorer; der henviser til, at selv om reallønnen har oversteget niveauet før pandemien i de fleste medlemsstater, er flere store økonomier endnu ikke nået tilbage til dette niveau;

G. der henviser til, at klimaændringerne har forværret ulighederne og især påvirket de mest sårbare grupper, som har tendens til at være mere udsat for miljørisici, f.eks. høje temperaturer, hvilket fører til lavere standarder for jobkvalitet, produktivitetstab og større jobusikkerhed; der henviser til, at omstillingen til klimaneutralitet skal være socialt retfærdig og inklusiv for alle og forventes at skabe mellem 1 million og 2,5 millioner yderligere job inden 2030, hvis den understøttes af de rette beskæftigelses- og uddannelsespolitikker; der henviser til, at en stærk og tilstrækkeligt finansieret social beskyttelse og politikker for at skabe job af høj kvalitet er en forudsætning for at sikre en retfærdig omstilling til klimaneutralitet og en retfærdig og rimelig digital omstilling;

H. der henviser til, at EU står over for vedvarende mangel på arbejdskraft og færdigheder i flere sektorer som følge af forskellige faktorer såsom demografiske og teknologiske ændringer, misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder, jobkvalitet og manglende tiltrækningskraft for og investeringer i offentlige tjenester af høj kvalitet, hvilket er blevet udpeget som en central hindring for EU's vækst og konkurrenceevne; der henviser til, at begrænsede karrieremuligheder og usikre arbejdsvilkår for unge i dele af Unionen bidrager til talentflugt mellem EU's regioner og tredjelande, hvilket yderligere forværrer denne mangel; der henviser til, at Kommissionens forslag til en fælles rapport om beskæftigelsen for 2026 fremhæver, at afhjælpning af strukturelle svagheder på arbejdsmarkedet gennem bedre jobkvalitet støtter højere produktivitet, økonomiske resultater, social retfærdighed og samhørighed; der henviser til, at forbedring af arbejdstagernes rettigheder, kollektive overenskomstforhandlinger, aktive arbejdsmarkedspolitikker, adgang til social beskyttelse og muligheder for udvikling af færdigheder for alle, herunder tredjelandsstatsborgere, samt målrettede aktiveringsforanstaltninger for de 51 millioner mennesker i den arbejdsdygtige alder, der i øjeblikket står uden for arbejdsstyrken, vil bidrage til at styrke deltagelsen, inklusionen og konkurrenceevnen; der henviser til, at EU's erhvervsaktive befolkning i 2050 forventes at falde med op til 18,8 millioner mennesker, hvilket antyder, at lovlig arbejdskraftmigration kan bidrage til at imødekomme nye behov på arbejdsmarkedet;

I. der henviser til, at andelen af voksendeltagelse i læring i 2022 var på 39,5 %, hvilket viser, at der er behov for en større indsats i de fleste medlemsstater for at nå målet om, at 60 % af alle voksne skal deltage i uddannelse senest i 2030; der henviser til, at den integrerede tilgang til politikkoordinering inden for det europæiske semester udgør rammen for at styre de nødvendige investeringer i udvikling af menneskelig kapital og uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer; der henviser til, at der er behov for en yderligere betydelig indsats for at sikre levering af og adgang til uddannelsespolitikker af høj kvalitet, navnlig for arbejdstagere i job, som kræver lavere kvalifikationer, der fremmer livslang læring og styrker EU's konkurrenceevne, modstandsdygtighed og inklusivitet i EU's arbejdsstyrke; der henviser til, at offentlige udgifter alene muligvis ikke opfylder omfanget af opkvalificerings- og omskolingsbehovene i betragtning af de omstillingsmæssige udfordringer, som EU står over for; der henviser til, at den gennemsnitlige score for grundlæggende færdigheder blandt 15-årige i programmet for international elevevaluering (PISA) i 2022 faldt i forhold til 2018, og at underpræstation blandt dårligt stillede lærende var uforholdsmæssigt mere udbredt, hvilket understreger behovet for reformer og vedvarende investeringer i uddannelse for at støtte fremtidige generationer og deres overgang fra uddannelse til arbejde;

J. der henviser til, at behovet for yderligere investeringer i social infrastruktur er blevet anslået til 192 mia. EUR om året, herunder i betalbare boliger, sundheds- og langtidspleje, uddannelse og livslang læring ([3]); der henviser til, at der skal lægges vægt på det økonomiske afkast af sociale investeringer, navnlig offentlige udgifter til børn og unge, som ikke blot forbedrer levestandarden og mindsker fattigdommen, men også er centrale drivkræfter for bæredygtig og inklusiv økonomisk vækst, højere produktivitet og øget beskæftigelse; der henviser til, at underinvestering i uddannelse og forskning svækker vækstudsigterne på lang sigt; der henviser til, at sociale investeringer for så vidt angår børn er en investering i fremtiden, som fører til bedre uddannelses- og jobmuligheder, hvilket igen styrker de økonomiske indikatorer; der henviser til, at der er behov for en yderligere indsats for at måle den sociale investeringskløft efter genopretningen i EU samt investeringerne i sociale tjenester, deres dækning og deres økonomiske afkast; der henviser til, at udviklingen af fælles dataindikatorer for udgifter til sociale tjenesteydelser og deres dækning, såsom det europæiske indeks for sociale tjenesteydelser, vil styrke evidensbaserede anbefalinger og effektiv overvågning af deres gennemførelse inden for rammerne af det europæiske semester;

([3]) Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 27. maj 2020 med titlen »Identifying Europe's recovery needs« (SWD(2020) 0098), der ledsager Kommissionens meddelelse med titlen »Et vigtigt øjeblik for Europa: Genopretning og forberedelser til den næste generation« (COM(2020)0456).

K. der henviser til, at presset fra boligudgifter og høje energipriser lægger betydelige byrder på husholdningerne, men at boligpolitikken ofte har været underrepræsenteret i de landespecifikke henstillinger på trods af dens centrale rolle med hensyn til indkomstsikkerhed, social inklusion og modstandsdygtighed over for leveomkostninger; der henviser til, at investeringer i sociale tjenester og øget boligudbud, herunder sociale og betalbare boliger, samt i energieffektivitet og bygningsrenovering spiller en central rolle med hensyn til at mindske fattigdom, herunder energifattigdom, og forbedre prisoverkommeligheden;

L. der henviser til, at den kønsbestemte lønforskel i EU i øjeblikket er på 12 % bl.a. på grund af den uforholdsmæssigt store andel af husstands- og børnepasningsforpligtelser, der bæres af kvinder, og den vedvarende undervurdering af kvindedominerede erhverv; der henviser til, at kvinder står over for en højere risiko for fattigdom, navnlig i de ældre år, og at den kønsbestemte pensionsforskel i øjeblikket er på 25 % ([4]);

1. understreger den konkurrencemæssige fordel ved at investere i EU's sociale model; opfordrer til, at anbefalingerne fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Fremtiden for Social Beskyttelse og Velfærdsstaten samt anbefalingerne i Letta- og Draghi-rapporterne integreres i processen med det europæiske semester med henblik på at beskytte og styrke EU's sociale markedsøkonomi; understreger behovet for en afbalanceret tilgang, der støtter sociale rettigheder, offentlige tjenester og strukturer og dækning for kollektive overenskomstforhandlinger i lige så høj grad som konkurrenceevne; glæder sig over integrationen af den europæiske søjle for sociale rettigheder i rammen for økonomisk styring og opfordrer medlemsstaterne til at udnytte muligheden for at forlænge tilpasningsperioden for investeringer i prioriteterne for den europæiske søjle for sociale rettigheder; opfordrer til, at den integrerede ramme for økonomisk styring afspejles i EU-institutionernes interne processer, hvor deres økonomiske og sociale organer inddrages i lige stort omfang;

2. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til fuldt ud at gennemføre den europæiske søjle for sociale rettigheder; understreger, at den ajourførte handlingsplan for den europæiske søjle for sociale rettigheder skal omsætte politiske tilsagn til konkrete og ambitiøse foranstaltninger, der understøttes af klare, målbare mål og solide overvågningsindikatorer, med henblik på effektivt at bekæmpe fattigdom og social udstødelse og støtte arbejdstagerne i forvaltningen af den grønne og den digitale omstilling, navnlig med hensyn til færdigheder, erhvervsrettet uddannelse og livslang læring; opfordrer til, at målene i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder integreres i kernen af det europæiske semester ved at gøre dem til benchmarks i vurderingerne af det europæiske semester; bemærker, at Kommissionens forslag til en fælles rapport om beskæftigelsen for 2026 i vid udstrækning fokuserer på manglen på færdigheder og arbejdskraft og mangler en omfattende vurdering af gennemførelsen af de 20 principper i den europæiske søjle for sociale rettigheder som krævet i forordning (EU) 2024/1263; opfordrer Kommissionen til at sikre, at alle principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder behandles i fremtidige cyklusser for at sikre et nøjagtigt og fuldstændigt billede af den sociale situation i EU;

3. glæder sig over Kommissionens ambition om at udrydde fattigdom senest i 2050, dens europæiske plan for betalbare boliger og dens hensigt om at foreslå en retsakt om kvalitetsjob; glæder sig endvidere over den første EU-strategi for bekæmpelse af fattigdom og styrkelsen af den europæiske børnegaranti; understreger behovet for sammenhæng mellem det europæiske semester, opfølgningen på handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder og disse kommende instrumenter med målbare mål og tilsvarende landespecifikke henstillinger;

4. minder om, at Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, i 2019 gav tilsagn om at sikre, at alle børn i Europa, der er truet af fattigdom eller social udstødelse, har adgang til de mest grundlæggende rettigheder såsom sundhedspleje og uddannelse, hvilket blev efterfulgt af vedtagelsen af Rådets henstilling (EU) 2021/1004 of 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti ([5]); understreger, at målene for den europæiske børnegaranti ikke kan nås uden et ambitiøst særskilt budget på både EU-plan og nationalt plan; gentager i den forbindelse sin opfordring til et betydeligt særskilt budget på mindst 20 mia. EUR til den europæiske børnegaranti; understreger det presserende behov for, at der afsættes et sådant særskilt budget i den næste flerårige finansielle ramme for at imødegå den voksende udfordring med børnefattigdom og social udstødelse;

5. understreger betydningen af at udrydde børnefattigdom og social udstødelse for at bryde med spiralen mellem generationerne; glæder sig over medtagelsen af en vurdering af gennemførelsen af børnegarantien i alle landerapporter i forårspakken for 2025 og tilskynder til fortsat overvågning af fremskridtene inden for rammerne af

([4]) Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, »Gender Equality Index«, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2025/country.

([5]) EUT L 223 af 22.6.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj.

det europæiske semester; beklager imidlertid den manglende opfølgning på disse konklusioner, idet kun to landespecifikke henstillinger i 2025 opfordrede til handling for at bekæmpe børnefattigdom; mener, at de landespecifikke henstillinger bør afspejle medlemsstaternes budgetmæssige overholdelse af ESF+-forordningens minimumskrav for tildeling af midler til bekæmpelse af børnefattigdom ([6]);

6. gentager sin opfordring til en forhøjelse af finansieringen af den europæiske børnegaranti med et betydeligt særskilt budget og til, at medlemsstaterne øremærker mindst 5 % af deres tildelte ESF+-midler til bekæmpelse af børnefattigdom og fremme af børns trivsel, idet mindst 10 % øremærkes til medlemsstater med børnefattigdoms-niveauer, der overstiger EU-gennemsnittet;

7. er bekymret over ungdomsarbejdsløsheden, som fortsat er mere end dobbelt så høj som den samlede arbejdsløshed i EU; understreger, at det for unge er afgørende at supplere beskæftigelsesrelaterede aktiveringsforanstaltninger med vedvarende støtte, herunder adgang til integrerede sociale tjenester, boligstøtte og støtte til mental sundhed, for at sikre at de fortsætter deres uddannelse eller med at arbejde; understreger behovet for, at medlemsstaterne investerer i den styrkede ungdomsgaranti for at sikre rettidig støtte af høj kvalitet til alle unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET'er), og som er under 30 år; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at styrke anvendelsen af den styrkede ungdomsgaranti som et redskab til at støtte personer, der forlader omsorgssystemet, og forhindre en alt for brat afslutning på denne omsorg, herunder gennem adgang til karrierevejledning;

8. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til inden for rammerne af det europæiske semester at fremme rimeligt aflønnede praktikophold af høj kvalitet og forhindre, at de misbruges som erstatning for regulær beskæftigelse; opfordrer til, at det kommende direktiv om forbedring af praktikanters arbejdsvilkår ([7]) bliver ambitiøst og omfattende og sikrer fuld beskyttelse af praktikanters rettigheder, herunder muligheden for at bringe praktikopholdet til ophør uden præjudice i tilfælde af overtrædelse af de grundlæggende rettigheder, og opfordrer til en hurtig afslutning af forhandlingerne;

9. mener, at der er behov for en indsats på EU- og medlemsstatsplan for at forebygge og tackle vedvarende høje niveauer af fattigdom og social udstødelse, og glæder sig over meddelelsen om EU's første strategi for bekæmpelse af fattigdom i denne henseende; mener, at strategien skal indeholde en samlet tilgang til håndtering af de grundlæggende årsager til og flerdimensionelle aspekter af fattigdom og social udstødelse med konkrete foranstaltninger, en solid budgetbevilling, klare mål, milepæle og strukturelle foranstaltninger, samtidig med at der sikres en stærk gennemførelse og overvågning; opfordrer medlemsstaterne til at gennemføre direktivet om passende mindstelønninger ([8]) for at bekæmpe fattigdom blandt personer i arbejde og tilskynde til arbejde; understreger endvidere, at EU's strategi for bekæmpelse af fattigdom bør sætte bekæmpelsen af børnefattigdom i centrum for at bryde fattigdomscirklen; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til fuldt ud at gennemføre Rådets henstilling om en tilstrækkelig mindsteindkomst ([9]);

10. minder om betydningen af at forbedre selvstændiges adgang til social beskyttelse og opfordrer Kommissionen til at anvende processen med det europæiske semester til at overvåge den nationale gennemførelse af Rådets henstilling om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige ([10]), herunder inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger; minder om, at der er behov for målrettede foranstaltninger for sektoren, da andelen af selvstændige erhvervsdrivende i den kulturelle og den kreative sektor er mere end dobbelt så høj som i den brede befolkning; glæder sig i denne forbindelse over meddelelsen om et EU-charter for kunstnere, der har til formål at fremhæve de vigtigste grundlæggende elementer og forpligtelser til rimelige arbejdsvilkår i denne sektor, men opfordrer indtrængende Kommissionen til at fremskynde offentliggørelsen heraf til 2026, da der er tale om problemer, der har eksisteret længe;

11. beklager, at målene i EU's strategiske ramme for romaer ikke forfølges mere aktivt af medlemsstaterne og ikke får mere vedvarende opmærksomhed i processen med det europæiske semester, navnlig i de landespecifikke henstillinger; understreger den strategiske rammes mål om at halvere forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem romaer og den generelle befolkning og sikre, at mindst 60 % af romaerne er i lønnet arbejde senest i 2030; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at vedtage en integreret, ligestillingsfokuseret tilgang og sikre, at offentlige politikker og tjenester effektivt når ud til alle romaer, herunder dem i fjerntliggende distrikter og landdistrikter;

([6]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1057 af 24. juni 2021 om oprettelse af Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1296/2013 (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([7]) Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forbedring og håndhævelse af praktikanters arbejdsvilkår og om bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold (»praktikdirektivet«) af 20. marts 2024 (COM(2024)0132).

([8]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2041 af 19. oktober 2022 om passende mindstelønninger i Den Europæiske Union (EUT L 275 af 25.10.2022, s. 33; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([9]) Rådets henstilling af 30. januar 2023 om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion (EUT C 41 af 3.2.2023, s. 1).

([10]) Rådets henstilling af 8. november 2019 om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige (EUT C 387 af 15.11.2019, s. 1).

12. minder med bekymring om den vedvarende forskel i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap på ca. 24 % og om EU's mål om at gå fra institutionel pleje til pleje i nærmiljøet eller familiepleje for alle berørte personer; opfordrer Kommissionen til at afhjælpe forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap gennem det europæiske semester, herunder i de landespecifikke henstillinger, og til at ajourføre EU-strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030 i overensstemmelse med FN's konvention om rettigheder for personer med handicap med nye flagskibsinitiativer, herunder en europæisk garanti for beskæftigelse og færdigheder for personer med handicap; gentager sin opfordring til Kommissionen om at fremlægge en handlingsplan for afinstitutionalisering, der omfatter alle grupper, der stadig bor på institutioner, herunder børn, personer med handicap, personer med mentale sundhedsproblemer og personer ramt af hjemløshed; understreger, at fremskridt med hensyn til afinstitutionalisering bør overvåges inden for rammerne af det europæiske semester, og opfordrer medlemsstaterne til at gøre fuld brug af ESF+ og andre EU-midler og nationale midler til at afslutte denne proces, udvikle lokalsamfundsbaserede tjenester og investere i forebyggelse;

13. glæder sig over den permanente medtagelse af rammen for social konvergens i det europæiske semester; understreger dens betydning sammen med den sociale resultattavle for at kortlægge risici og spore fremskridt med hensyn til opadgående social konvergens, mindske uligheder, styrke sociale beskyttelsessystemer og fremme anstændige arbejdsvilkår og støtteforanstaltninger for at sikre retfærdighed i omstillingen; opfordrer Kommissionen til at videreudvikle innovative kvantitative og kvalitative analyseværktøjer inden for denne nye ramme for at udnytte den optimalt i fremtidige cyklusser af det europæiske semester; opfordrer Kommissionen til i analysens anden fase at analysere de risici for den opadgående social konvergens, der er fremhævet i dens fælles rapport om fælles beskæftigelse for 2025, herunder beskæftigelsesresultater for underrepræsenterede grupper, skolefrafald og voksenuddannelse samt fattigdom, og til at drøfte de foranstaltninger, der er truffet eller planlagt for at imødegå disse risici, med de berørte medlemsstater; bemærker, at de udfordringer, der er identificeret i den fælles rapport om beskæftigelse, vil bidrage til at opnå opadgående social konvergens;

14. opfordrer Kommissionen til at forbedre og ajourføre den sociale resultattavle og sikre, at den afspejler årsagerne til og virkningerne af ulighed, herunder med hensyn til lige muligheder, beskæftigelse af høj kvalitet, velstandsfordeling, adgang til offentlige og sociale tjenester, tilstrækkelige pensioner, boliger og hjemløshed, mental sundhed, forskelsbehandling og de sociale virkninger af miljøforringelse og klimaændringer; opfordrer Kommissionen til at behandle fattigdom blandt personer i arbejde som et advarselssignal på den sociale resultattavle og til at foreslå landespecifikke henstillinger, hvor sådanne tendenser fortsætter; understreger behovet for at tackle udfordringer, der er markeret som »kritiske« eller »bør overvåges« i resultattavlen, herunder skolefrafald, uforholdsmæssigt høje boligudgifter, virkningen af sociale overførsler, forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap, selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling, børnepasning, grundlæggende digitale færdigheder og børnefattigdom; opfordrer til, at et indeks for sociale fremskridt og ligestillingsindekset medtages for bedre at kunne måle ulighed, adgang til muligheder og trivsel ved hjælp af opdelte data; understreger behovet for rettidige, harmoniserede og gennemsigtige data og metoder til at forbedre evidensbaseret politikudformning og målrettede sociale investeringer og en social resultattavle, der er tilpasset alle 20 principper i den europæiske søjle for sociale rettigheder;

15. minder om, at AROPE-indikatoren ikke i tilstrækkelig grad tager højde for de grundlæggende årsager til fattigdom og komplekse uligheder, navnlig inklusion af personer, der bor uden for private husholdninger, kvalitative aspekter af fattigdom og erfaringer med marginalisering, samtidig med at det også skal tages i betragtning, at fattigdom rækker ud over utilstrækkelig indkomst eller materielle afsavn; opfordrer Udvalget for Social Beskyttelse til at samarbejde om at forny den statistiske foranstaltning for risiko for fattigdom eller social udstødelse for at udvide den i retning af en stærkere, opdelt og mere flerdimensionel forståelse af fattigdom og social udstødelse;

16. minder om, at sociale investeringer kan have en positiv indvirkning på den økonomiske vækst, produktiviteten og konkurrenceevnen og samtidig bidrage til finanspolitisk holdbarhed og fremme opadgående social samhørighed, leve- og arbejdsvilkår og inklusion af sårbare grupper; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at behandle sociale investeringer som grundlæggende for bæredygtig vækst og fokusere på investeringer, der har vist sig at være effektive med hensyn til vækst, produktivitet, jobkvalitet og øget deltagelse på arbejdsmarkedet; opfordrer medlemsstaterne til at gøre fuld og målrettet brug af genopretnings- og resiliensfaciliteten indtil den 31. december 2026 for at tackle de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger; anmoder Kommissionen om at yde vejledning om mobilisering af private investeringer og offentlig-private partnerskaber for at lukke huller i den sociale infrastruktur; glæder sig over lanceringen af videncentret for sociale investeringer for at styrke gensidig læring og teknisk bistand, fortsætte med at forbedre aktualiteten og tilgængeligheden af sociale indikatorer, mindske forsinkelser i vurderingen af tendenser inden for fattigdom og ulighed og forbedre medlemsstaternes adgang til data med henblik på politikevaluering og konsekvensanalyse;

17. minder om, at den sociale økonomi er et centralt element i sociale investeringer, idet den spiller en unik rolle i udviklingen af inklusive og innovative løsninger på lokalt plan og bidrager til skabelse af kvalitetsjob, levering af betalbare og tilgængelige sociale tjenester og tjenester i nærmiljøet samt den grønne og den digitale omstilling; bemærker, at den offentlige støtte til den sociale økonomi er stærk, idet 88 % af respondenterne i Eurobarometerundersøgelsen støtter strategier og lovgivning til fremme heraf; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at styrke dens rammebetingelser ved at lette adgangen til finansiering, skabe muligheder for kapacitetsopbygning og sikre dens synlighed og til at afspejle målene i handlingsplanen for den sociale økonomi i det europæiske semester, herunder gennem landespecifikke henstillinger og målrettet anvendelse af EU-midler;

18. understreger, at Kommissionens plan for betalbare boliger bør integreres bedre i det europæiske semester med et stærkere fokus i de landespecifikke henstillinger på betalbare, anstændige og bæredygtige boliger, navnlig for lav- og mellemindkomstgrupper samt for personer med handicap og ældre; opfordrer til styrket overvågning af medlemsstaternes fremskridt med hensyn til at sikre adgang til passende, sikre og ikkesegregerede boliger for romasamfund, der er ramt af ekstrem fattigdom; minder underskriverne af Lissabonerklæringen om den europæiske platform for bekæmpelse af hjemløshed om målet om at udrydde hjemløshed senest i 2030; opfordrer medlemsstaterne til at kombinere foranstaltninger, der øger udbuddet, sænker byggeomkostningerne og afhjælper manglen på arbejdskraft i bygge- og boligsektoren, med støtte på efterspørgselssiden, der gør det muligt for mennesker, navnlig husholdninger i sårbare situationer, at få adgang til betalbare, anstændige og bæredygtige boliger; understreger, at nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag og investeringsstrategier bør støtte sociale og betalbare boliger, forebyggelse og reduktion af hjemløshed og renovering af bygninger for at mindske energifattigdom og forbedre boligforhold, navnlig for sårbare husholdninger; minder om, at Den Sociale Klimafond vil yde finansiering til medlemsstaterne fra 2026 for at støtte sårbare husholdninger og mikrovirksomheder;

19. understreger, at investeringer i tilgængelig uddannelse og livslang læring af høj kvalitet er en strategisk social investering, der er afgørende for samhørighed, inklusion og forberedelse af arbejdsstyrken på den grønne og den digitale omstilling og EU's forsvarsrelaterede behov, herunder gennem erhvervsuddannelse og lærlingeuddannelser; glæder sig over forslaget til Rådets henstilling om den menneskelige kapital i EU og dets fokus på at afhjælpe manglen på færdigheder, anvendelsen af viden om færdigheder til udformning af færdighedsstrategier og udviklingen af et bredt sæt grundlæggende færdigheder, herunder digitale færdigheder, medborgerskabsfærdigheder og AI-færdigheder, for at forberede den enkelte på det moderne liv; anerkender, at utilstrækkelige investeringer i menneskelig kapital hæmmer innovation, konkurrenceevne og menneskers evne til at nå deres fulde potentiale;

20. fremhæver behovet for EU-initiativer vedrørende mangel på kvalificeret arbejdskraft for at yde stærkere støtte til omfattende, inklusive uddannelsessystemer, herunder gennem aktive arbejdsmarkedspolitikker, individuelle læringskonti og mikroeksamensbeviser, og styrkelse af procedurerne for validering af ikkeformel og uformel læring; understreger endvidere betydningen af at forbedre og lette fair arbejdskraftmobilitet inden for EU og af den rolle, som lovlig migration og anerkendelse af udenlandske kvalifikationer spiller for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft; er bekymret over, at voksnes deltagelse i uddannelse fortsat ligger et godt stykke under målet på 60 % i de fleste medlemsstater, navnlig blandt lavtuddannede arbejdstagere, ældre arbejdstagere, tredjelandsstatsborgere og personer med handicap; opfordrer Kommissionen til at fremlægge konkrete løsninger på manglen på kvalificeret arbejdskraft og til at tackle vedvarende udfordringer i den kommende pakke om fair arbejdskraftmobilitet og sikre, at det kommende initiativ om færdighedsportabilitet tager fat på de nuværende hindringer for anerkendelse af færdigheder;

21. er af den faste overbevisning, at en individuel ret til uddannelse for arbejdstagere i arbejdstiden, som tackler de største hindringer for at gennemføre uddannelse, kan sikre opkvalificering eller omskoling af høj kvalitet, medarbejderuddannelse og karriereudviklingsstøtte med henblik på at sikre, at arbejdsgivere har et forudsigeligt og stabilt udbud af kvalificerede arbejdstagere; understreger behovet for at tackle omkostningsbarrieren ved at sikre omkostningsfri uddannelse for arbejdstagerne, understøttet af finansiering, skatteincitamenter og partnerskaber; understreger, at de nationale institutioner og arbejdsmarkedets parter er ansvarlige for uddannelsen af arbejdstagere, og fremhæver deres afgørende rolle i gennemførelsen af retten til uddannelse; opfordrer i denne forbindelse medlemsstaterne til at prioritere og fremme uddannelsesordninger, der er udviklet i fællesskab af arbejdstagere og deres arbejdsgivere, og sikre, at opkvalificering og omskoling imødekommer den reelle markedsefterspørgsel og bidrager til karriereudvikling; opfordrer Kommissionen til at undersøge og udstede retningslinjer for, hvordan offentlig-private partnerskaber mellem medlemsstater og virksomheder kan finansiere uddannelse, omskoling og opkvalificering af arbejdstagere, navnlig retten til uddannelse for individuelle arbejdstagere;

22. understreger, at retfærdighed mellem generationerne skal blive et strukturelt element i det europæiske semester; opfordrer Kommissionen til som led i sin strategi for retfærdighed mellem generationerne at integrere indikatorer for unges og ældres trivsel, adgang til kvalitetsjob, betalbare boliger, tilgængelighed, fysisk tilgængelighed, tilstrækkelig minimumsindkomst og tilstrækkelige pensioner, adgang til mentale sundhedstjenester af høj kvalitet og uddannelse og færdigheder af høj kvalitet i det europæiske semesters vurderingsramme og til at evaluere de langsigtede og

fordelingsmæssige virkninger af finanspolitiske henstillinger og reformhenstillinger; opfordrer Kommissionen til at vurdere de langsigtede økonomiske, miljømæssige og sociale virkninger af politiske henstillinger, herunder underinvestering, for fremtidige generationer; understreget behovet for bedre at integrere virkningerne af demografiske forandringer og øget levetid bedre i det europæiske semester; understreger, at de demografiske ændringer kræver politikker, der sigter mod at øge arbejdsstyrkedeltagelsen; fremhæver behovet for foranstaltninger, der støtter aktiv aldring og sikrer pensions- og plejesystemernes bæredygtighed på lang sigt; mener, at landespecifikke henstillinger bør fremme pensioner, der sikrer et liv i værdighed, trivsel og adgang til prismæssigt overkommelig sundhedspleje af høj kvalitet og forebyggende tjenester for alle;

23. understreger, at forsvarsudgifterne inden for rammerne af det europæiske semester skal planlægges på en koordineret, effektiv, gennemsigtig og europæisk måde for at maksimere de samfundsmæssige fordele; understreger, at de sikkerhedsrelaterede investeringer bør fokusere på samfundets modstandsdygtighed, herunder infrastruktur med store civile fordele, social beskyttelse, folkeoplysning, demokratisk modstandsdygtighed og beskyttelse mod desinformation, idet det anerkendes, at social stabilitet og demokratisk tillid er vigtige dele af Europas sikkerhedsarkitektur og skal afspejles i semestrets analyse af langsigtede reform- og investeringsbehov;

24. understreger, at henstillingerne fra det europæiske semester i 2026 vil være afgørende for udformningen af den næste flerårige finansielle ramme; mener, at reformer og investeringer bør udvælges på grundlag af deres effektivitet ved efterlevelsen af de relevante landespecifikke henstillinger; advarer om, at hvis EU-finansiering skal knyttes til retningslinjer for det europæiske semester, skal disse retningslinjer være socialt afbalancerede i fuld overensstemmelse med den europæiske søjle for sociale rettigheder, og regionale og lokale aktører skal spille en vigtig rolle i udbetalingen af midler; bemærker i denne forbindelse med bekymring Kommissionens forslag om sociale udgifter, som risikerer at udvande fokus på beskæftigelsesmæssige og sociale mål, og opfordrer til en selvstændig og styrket ESF+ med tematiske koncentrationer;

25. mener, at EU's sociale model er en integreret del af dets konkurrenceevne, og bestræbelserne på at forenkle de administrative byrder for virksomhederne skal bevare og sikre de sociale rettigheder; understreger, at ikkeomkostningsrelateret konkurrenceevne såsom kvaliteten af produkter og tjenester også kan støtte produktivitet og lønvækst; fremhæver betydningen af at skabe større klarhed, proportionalitet og retssikkerhed, navnlig for små og mellemstore virksomheder og selvstændige erhvervsdrivende, og understreger, at sådanne tilgange bør respektere mangfoldigheden af arbejdsmarkedsmodeller på tværs af medlemsstaterne og samtidig støtte bæredygtig økonomisk aktivitet og skabelse af kvalitetsjob;

26. støtter en mere demokratisk proces med det europæiske semester, hvor Parlamentet er stærkt involveret i fastsætte prioriteter for den økonomiske og sociale politik og træffe beslutninger om økonomisk styring; insisterer på, at udformningen, overvågningen og opfølgningen af nationale reformer systematisk skal inddrage arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer og regionale og lokale aktører med tilstrækkelig tid og gennemsigtighed; opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre, at de inddrages på behørig vis i alle faser af analysen, herunder inden for rammerne af social konvergens, med henblik på at styrke ejerskabet og sikre, at EU's sociale rettigheder er en realitet i praksis; understreger, at respekt for nærhedsprincippet og national kompetence fortsat er af central betydning for det europæiske semester; minder om behovet for, at Kommissionen sikrer, at det europæiske semester og EU's ramme for økonomisk styring vurderer virkningen af anbefalede reformer på ligestilling mellem kønnene og kvinders integration på arbejdsmarkedet, og fremmer investeringer i offentlige tjenester og plejeinfrastruktur af høj kvalitet;

27. henleder opmærksomheden på manglen på en gennemsigtig metode til formulering af landespecifikke henstillinger og på klarhed med hensyn til de kriterier, der anvendes til at udvælge dem; advarer om, at dette undergraver ansvarligheden og risikerer at resultere i ulige behandling af medlemsstaterne; opfordrer Kommissionen til at sikre fuld gennemsigtighed i procedurer og intern beslutningstagning, herunder de involverede generaldirektorater, og til at styrke ansvarligheden og informationsudvekslingen med Parlamentet; er bekymret over den fortsat lave overholdelse af de landespecifikke henstillinger; opfordrer medlemsstaterne til i højere grad at følge henstillingerne inden for beskæftigelses- og socialpolitikkerne; opfordrer Kommissionen til at styrke sin dialog med medlemsstaterne om gennemførelsen af eksisterende henstillinger og beskæftigelsesretningslinjerne, herunder opfølgning på nuværende og planlagte politiske foranstaltninger;

28. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.